

Výroční zpráva za rok 2008

Občanské sdružení PANT

I. Poslání a cíle

Občanské sdružení PANT bylo založeno na ustavující členské schůzi dne 26. 7. 2009. Registrace sdružení na Ministerstvu vnitra bylo provedeno dne 20. 8. 2007 pod č. j. VS/1-1/68471/07-R s přiřazením IČO 22667393.

Naším základním cílem je působit v oblasti rozvíjení a podpory informovanosti veřejnosti, vzdělávání a osvěty, dokumentární a publicistické tvorby, podporovat zachování a rozvoj kulturního dědictví v českém, středoevropském a evropském regionu.

Formy činnosti sdružení

Svých cílů sdružení dosahuje veřejně prospěšnými aktivitami, zejména:

- realizací projektů, které dokumentují a prezentují změny a vývoj kulturních hodnot ve společnosti, proměny životního prostředí, souvislosti ve společnosti, život a osudy jednotlivců, komunit, organizací i společností v českém, středoevropském i evropském kontextu, v minulosti i současnosti. Tyto projekty jsou realizovány zejména v podobě dokumentární a publicistické tvorby;
- realizací vzdělávacích programů pro širokou veřejnost a všechny věkové kategorie;
- publikační činností;
- realizací multimediálních, televizních, filmových projektů a jejich distribucí prostřednictvím vhodných prostředků a způsobů;
- podporou a realizací projektů v rámci partnerství veřejného, soukromého a neziskového sektoru;
- vlastní ekonomickou činností v souladu s neziskovým charakterem sdružení.

II. Organizace sdružení

A. Členská schůze

Jedná se o nejvyšší orgán sdružení, který mimo jiné schvaluje stanovy a jeho změny, volí výbor, schvaluje rozpočet, určuje koncepci činnosti a jeho cíle, přijímá nové členy a rozhoduje o zániku sdružení

B. Výbor

Je výkonným a řídicím orgánem sdružení. Rozhoduje o všech záležitostech, pokud nejsou v kompetenci členské schůze. Volí předsedu sdružení, kontroluje jeho činnost, jakož i případných dalších pracovníků sdružení

C. Předseda

Řídí činnost sdružení a je jeho statutárním zástupcem.

Předsedou sdružení byl dne 4. 9. 2007 členy výboru zvolen Petr Pánek. Sdružení mělo k 31.12. 2008 celkem čtyři členy, kteří pro sdružení pracovali jako dobrovolníci bez nároku na odměnu. Zaměstnance sdružení nemá. S naším občanským sdružením úzce spolupracuje řada odborníků (historici, politologové, pedagogové, mediální pracovníci) bez nároků na honorář.

III. Činnost v roce 2008

V prvních měsících roku 2008 jsme se věnovali finalizaci přípravných prací pro spuštění konkrétních realizačních projektů. Jako první jsme se rozhodli připravit řadu projektů, které se věnují soudobým dějinám, zejména pak praktikám totalitního komunistického režimu v Československu – jeho zločinům a porušování lidských práv a svobod. Navázali jsme spolupráci s řadou odborných institucí (např. Ústav pro studium totalitních režimů, Mezinárodní politologický ústav MU v Brně), neziskových organizací (např. Člověk v tísni, Konfederace politických vězňů, Gemini), dalšími historiky a pedagogy základních i středních škol.

Od poloviny roku již šlo o organizaci prvních projektů a jednání o jejich finančním krytí. Spuštění všech připravených projektů jsme se rozhodli načasovat na Den lidských práv, tedy 10. 12. 2008. Zaměřují se na prezentaci novodobých dějin v prostředí škol. Jde o dokumentace příběhů konkrétních lidí, jejich osudů a souvislostí, pomocí kterých popisujeme jednotlivé události a praktiky totalitních režimů, diskriminace a porušování lidských práv.

Patří mezi ně:

- výukové pracovní semináře pro pedagogy ZŠ a SŠ v oblasti novodobých dějin
- prožitkové semináře pro studenty s tématem novodobých dějin
- akce pro veřejnost s tematikou novodobých dějin
- výroba AVD dokumentů s tematikou novodobých dějin
- webový portál www.postkomunismus.cz

Dovolujeme si zde uvést jejich podrobnější popis.

1. Den s dokumenty ČT

Akce proběhla dne 18. 9. 2008 v Minikinokavárně v Ostravě jako pilotní projekt v rámci Dne NATO 2008 v Ostravě.

Ve dvou zážitkových seminářích studenti ostravských gymnázií spolu se svými pedagogy, v celkové počtu 140 osob, zhlédli dva dokumenty z cyklu České televize Příběhy železné opony. Autoři těchto dokumentů jsou lidé spolupracující také s Občanským sdružením PANT. Poté následovala beseda s autory dokumentů, historikem, ale zejména pamětníkem – páterem Antonínem Huvarem, který byl jedním z prvních politických vězňů po roce 1948. Studenti získali tiskové materiály se zkrácenými příběhy, které zhlédli, a seznámení s jejich kontextem. Akce měla velice pozitivní ohlas u pedagogů i samotných studentů, což jsme si ověřili také dotazníkem. Odpoledne byl uspořádán odborný panel na téma Dějiny komunistických časů a současné školství, otevření diskuse pro konferenci s názvem „I mlčení je lež aneb proč je nutné učit o komunistických zločinech“. Účastníci: Mezinárodní politologický ústav

Brno 2x, ÚSTR 2x, školství 3x, PANT, Navara, A. Huvar, celkem cca 10 osob.

Výsledkem byla zejména témata a kostra konference, která proběhla ke Dni lidských práv.

Večer poté proběhla pro veřejnost projekce předpremiéry hodinového dokumentu ČT Ostrava „Dopisy z cely smrti“, jejímiž autory jsou lidé spolupracující také s Občanským sdružením PANT. Poté následovala beseda s autory, rodinou generála Píky, páterem A. Huvarem a historiky.

Jako doprovodný program byla výstava připravená Slezským zemským muzeem o generálovi Píkovi. Této akce se zúčastnilo celkem cca 75 osob (plná kapacita sálu) a jejich spokojenost doložil dlouhotrvající potlesk.

Náklady projektu (mimo nájmu) ve výši 10.000,- Kč uhradili členové Občanského sdružení PANT.

2. Konference « I mlčení je lež aneb proč je potřebné mluvit a učit o zločinech komunismu »

Akce proběhla ve třech dnech 9. – 11. 12. 2008 na několika místech Ostravy (Důl Michal, Minikinokavárna, klub Atlantik)

1. den, Živá svědectví

Nejcennějším svědectvím, která mohou studenti a žáci vnímat a prožít, nabídnou autentičtí pamětníci. A právě jim patřil první den třídenní konference. V atraktivním prostředí ostravského Dolu Michal se představili Antonín Huvar a Milo Komínek, kteří byli jedněmi z prvních politických vězňů po roce 1948.

Ve dvou zážitkových seminářích, ve kterých žáci základních škol a poté studenti ostravských gymnázií v celkové počtu 100 osob zhlédli celkem čtyři dokumenty z cyklu České televize Příběhy železné opony, nabídli tito pamětníci cennou reflexi svých zkušeností i velmi zajímavá zhodnocení téměř dvacetileté cesty k demokracii. Samotní pedagogové, kteří své třídy na semináře přivedli, zhodnotili tuto část akce jako nesmírně poučnou zkušenost. „Nikdy bych nečekala, že děti budou ještě dlouho poté, kdy přednáška skončila, diskutovat s páterem Huvarem a žádat od něj podpisy či dokonce kontakty. To bylo naprosto neuvěřitelné,“ prohlásila například Jana

Jeřábková, ředitelka Základní školy Mitušova v Ostravě-Hrabůvce. Podobně tuto část akce hodnotili i pedagogové z gymnázií.

2. den, Odborná konference

V hlavní den celé akce, tedy 10. prosince, se v ostravské Minikinokavárně sešli odborníci, kteří k celému tématu mají co říci. Jednotlivé výstupy přitom nebyly výhradně o pedagogickém rozměru celého tématu, ale nabídly velmi široký a přitom silný pohled. Představili se tady totiž nejen pedagogové, ale také odborníci z Mezinárodního politologického ústavu, historici z Ústavu pro studium totalitních režimů, lidé z nadace Člověk v tísni, autoři projektu Bojovníci proti totalitě očima dětí a další. Své projekty o tom, jak o soudobých dějinách na školách vyučovat, představili také lidé z pořádajícího Občanského sdružení PANT nebo reportér MF DNES Luděk Navara, jenž se tomuto tématu dlouhodobě věnuje.

Celý přednáškový den, kterého se zúčastnilo přes 70 osob, byl strukturován jako multimediální prožitkový seminář. V rámci celého dne totiž bylo možné sledovat také filmové dokumenty, internetové prezentace i speciální akce.

3. den, Cenné rady zkušených

Velmi cenným výstupem pro účastníky konference byly konkrétní rady, jak o soudobých dějinách učit. A to jak v prostředí SŠ, tak i ve školách základních, kde je situace často složitější než na vyšších stupních. O tyto výstupy konference se postarali Mgr. Jana Jeřábková ředitelka Základní školy Mitušova v Ostravě-Hrabůvce, Mgr. Petr Šimíček z Gymnázia Olgy Havlové v Ostravě-Porubě a Mgr. Jiří Hruška z Jazykového gymnázia Pavla Tigrida v Ostravě-Porubě. Tito tři pedagogové se tématu dlouhodobě věnují a mají za sebou celou řadu konkrétních projektů včetně pořádání prožitkových seminářů či studentských konferencí. Jejich příspěvky měly velký ohlas a právě oni se postarali o poslední den konference věnovaný již toliko pedagogům, který byl především diskusním fórem o tom, jak najít cestu k seriózní prezentaci soudobých dějin v českých školách. Právě při diskusi na tomto pracovním semináři, kde došlo i ke zhodnocení celé konference a shodě na potřebě výuky soudobých dějin, byl položen obsahový základ vzniku cyklu výukových a pracovních

seminářů pro pedagogy, který se bude systematicky věnovat způsobu výuky soudobých dějin. Pořadatelem těchto seminářů bude Občanské sdružení PANT. Záštitu nad akcí převzal místopředseda senátu ČR MVDr. Jiří Liška, odbornými partnery byly ÚSTR a Mezinárodní politologický ústav MU v Brně. Mediálními partnery byly ČT Ostrava, ČRo Ostrava a iDNES.cz.

Součástí konference byl kulatý stůl prezentovaný na programu ČT 24. Hodinové diskuse se v přímém přenosu zúčastnili hlavní aktéři konference. Přenos tohoto diskusního zpravodajského formátu byl prvním v historii ostravského studia České televize. Dramaturgicky a koordinačně zajišťovalo projekt Občanské sdružení PANT. Akce vzbudila velký mediální i odborný ohlas. Sborník byl rozebrán.

Náklady akce byly 266.000,- Kč. 153.000,- Kč pokryla dotace Krajského řadu MSK, 50.000,- Kč dotace Statutárního města Ostrava, 40.000,- Kč dar městské části Mor. Ostrava a Přívoz. Zbytek uhradili členové Občanského sdružení PANT.

3. Multimediální projekt „Abeceda komunistických zločinů“

Jedná se o dvacetičtyřdílný cyklus audiovizuálních dokumentů, které se ohlížejí za konkrétními činy a událostmi z let 1948–1989. Partnery projektu jsou Ústav pro studium totalitních režimů a mediální skupina Mafra. Celý cyklus je od ledna do června 2009 zveřejňován písemnou formou s týdenní periodicitou v MF DNES a v prostředí portálu iDNES. Klíčovým produktem je cyklus dokumentů, který je prezentován na iDNES TV a v televizi Z1.

Cyklus má nejen výraznou hodnotu historickou, ale také vzdělávací. Jednotlivé dokumenty jsou zpracovány jako příběhy konkrétních lidí v rozsahu 12 minut. Pro vybrané díly jsou zpracovávány didaktické listy, čímž se stávají podkladem pro výuku. Jsou také jedním z obsahů výukových seminářů a materiálů zpracovaných pro pedagogy.

Celý projekt je realizován ve spolupráci s PAST production s.r.o., který zajišťuje samotnou výrobu dokumentů. Občanské sdružení PANT zajišťuje (prostřednictvím svých spolupracovníků) obsahovou a mediální stránku projektu. Jednotlivé díly realizují renovovaní dokumentaristé, kteří se mimo jiné podíleli na cyklu ČT Příběhy

železné opony, V zajištění železné opony či hodinovém dokumentu Dopisy z cely smrti, které jsou odbornou i diváckou veřejností vysoce hodnoceny a získaly i různá ocenění. Autorem scénáře je novinář Luděk Navara, který se tématu dlouhodobě věnuje a je blízkým spolupracovníkem Občanského sdružení PANT. Odborným garantem je ÚSTR.

Cyklus vzbudil veliký odborný ohlas. Sobotní vydání MF DNES má dle posledního průzkumu 1,250.000 čtenářů, návštěvnost každého dílu písemné a AVD podoby na iDNES se pohybuje kolem 35.000 osob. Sledovanost na televizi Z1 zatím není k dispozici.

Náklady na projekt činí celkem 2,625.000,- Kč, financování v tuto chvíli zajišťuje společnost PAST production s.r.o.

4. Internetový portál postkomunismus.cz

Jedná se o velký projekt, který byl spuštěn ke Dni lidských práv 10. 12. 2008. Hlavní myšlenkou je, že se zde budou setkávat všechny seriózní informace týkající se totalitní minulosti, ale reflektuje především přesah tohoto dědictví do současnosti. Konkrétní témata a události jsou zpracovány v souvislostech. Návštěvník se dozví, co o tématech publikovala seriózní média. Najde tady i komentáře, názory a konkrétní postřehy od lidí, kteří mají k tomuto tématu co říci. Zejména však těch, kteří si s komunistickým režimem užili svoje a jejichž slova zůstávají veřejnosti skryta. Prostřednictvím speciálních audiovizuálních projektů, které souvisejí s totalitním obdobím, se návštěvníci také dozvědí o konkrétních osudech konkrétních obětí.

Velice významná je také skutečnost, že portál vytváří komunitní prostředí pro školy. Zde poskytuje podmínky pro zpracování výukových programů, vzájemnou komunikaci a prezentaci pedagogů i studentů.

Portál pracuje se záštitou renomovaných institucí, především s Ústavem pro studium totalitních režimů a Mezinárodním politologickým ústavem v Brně.

Portál je majetkem společnosti Past production s.r.o., která prostor na něm bezplatně poskytuje Občanskému sdružení PANT. Celou strukturu, redakci, příspěvky, dokumenty a další záležitosti související s náplní portálu zajišťuje Občanské sdružení

PANT, respektive jeho členové a blízcí spolupracovníci z řad novinářů, historiků, politologů, pedagogů a dalších.

Návštěvnost portálu je uspokojivá. Se zařazováním výukových programů se jeho návštěvnost bude postupně zvyšovat, čímž se také zvětší dopad prezentovaných materiálů.

Provoz portálu, jehož rozpočet při plné obsahové verzi je stanoven na 1.100.000,- Kč za rok, je v současnosti hrazen z prostředků společnosti PAST produktion s. r. o..

V budoucnu je počítáno s finančním zapojením vzdělávacích grantů.

5. Školící a pracovní semináře pro pedagogy „I mlčení je lež aneb jak učit o době komunismu“

Zde jsme dokončili přípravu pro semináře, které budou probíhat od začátku roku 2009. Semináře navazují na závěry konference z prosince 2008.

Semináře pedagogům přinesou

- pohled na jedno období z mnoha úhlů (perspektiva historická, politologická, prožitková)
- získání aktuální historické informace k daným tématům
- účast na společné tvorbě konkrétních výukových materiálů
- obdrží DVD s dokumenty a pracovními materiály
- s kolegy se podělí o zkušenosti s výukou

Všechny semináře budou rozděleny do dvou částí. V té první se představí historici, politologové, právníci nebo novináři, a je možné zhlédnout dokumenty k danému tématu. Druhá část je metodicko-didaktická a poskytuje zcela konkrétní metodiku práce při tvorbě vyučovacích hodin.

Připravujeme také akreditaci seminářů na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy.

IV. Hospodaření

Občanské sdružení PANT účtuje v režimu podvojného účetnictví. To zpracovává externí účetní. K dnešnímu dni ještě nemáme hotovou účetní závěrku, proto je tato část výroční zprávy ještě neúplná.

Příjmy: 342.087,- Kč

60.000,- Kč	Sponzorské dary občanské
40.000,- Kč	Sponzorský dar Mě. obvodu Mor. Ostrava a Přívoz určený na konferenci
8.850,- Kč	Příjmy z hlavní činnosti
30.000,- Kč	Příjmy z vedlejší činnosti (reklama)
153.000,- Kč	Účelová dotace Krajského úřadu MSK
50.000,- Kč	Účelová dotace statutárního města Ostrava
237,- Kč	Úroky

Výdaje: 241.803,- Kč

Všechny výdaje jsou oprávněnými náklady přímo spojenými s hlavní, zde ve zprávě uvedenou činností sdružení

V. Závěr

Děkujeme touto cestou všem, kteří nám pomohli finančně, radou a zejména těm, kteří se zapojili do realizace projektů sdružení bez nároků na honorář. Velice se těšíme na další spolupráci v roce 2009.

V Ostravě dne 26. 6. 2009

Petr Pánek
předseda sdružení